

פניני הרמא

יו"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובכ"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

זמני עיה"ק ירושלים תובכ"א:

הלכה"נ - 7:02 / צאת השבת [ר"ת] - 8:56

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

מפניני רבינו - תורה:

~ הכרת הטוב הקדמה לכל התורה ~

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. במכילתא: "מפני מה לא נאמרו עשרת הדברות בתחלת התורה משלו משל למה הדבר דומה לאחד שנכנס במדינה אמר להם אמלוך עליכם אמרו לו כלום עשית לנו שתמלוך עלינו מה עשה בנה להם את החומה הכנים להם את המים עשה להם מלחמות אמר להם אמלוך עליכם אמרו לו הן והן כך המקום הוציא ישראל ממצרים קרע להם הים הוריד להם המן העלה להם הבאר הגיז להם השלו עשה להם מלחמת עמלק אמר להם אמלוך עליכם אמרו לו הן והן רבי אומר להודיע שבחן של ישראל שכשעמדו כולן על הר סיני לקבל התורה השוו כלם לב אחד לקבל מלכות שמים בשמחה ולא עוד אלא שממשכנין זה על זה ולא על הנגלות בלבד נגלה הקב"ה עליהם לכרות ברית עמהם אלא אף על הסתרים" עכ"ל, הרי שעיקר קבלת התורה אפשרית רק בלב שיש בו הכרת טובה את הבו"ת, והוא שהקדים בחובות הלבבות שער הבחינה לשער עבודת האלקים, וכמש"כ שם בריש שער עבודת האלקים עיי"ש, וכבר מבואר כי אין מדות האדם נחלקות, ובמדה שמתנהג בין אדם לחבירו כן הוא בין אדם למקום, וכמו שאמרו בקידושיין (דף ל.) "אסור לאדם שיהלך ארבע אמות בקומה זקופה שנא' מלא כל הארץ כבודו", כי הוא דוחק רגלי השכינה כמו שדוחק רגלי חברו, וכן האדם שיש בו מדת הכרת הטובה לחבירו יש לו גם הכרת טובה להקב"ה, ורק הוא שייך לקבלת התורה ועבודת האלקים [ועי' מה שהארכנו עוד בזה בפרשת בראשית].

(מתוך ספר בית אב עה"ת פרשת יתרו)

~ מעמד הר סיני - חיזוק לעמוד כנגד כל רוחות העולם ~

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. ברש"י: "דבר אחר, לפי שהיו שומעין קולות הרבה, שנאמר את הקולות, קולות באין מד' רוחות ומן השמים ומן הארץ, אל תאמרו רשויות הרבה הן" ע"כ, ויש לעיין א"כ מתחלה לא יהיו קולות מצדדים הרבה אלא רק קול מצד אחד, ואפשר כי אם היה רק קול מצד אחד, לאחר זמן אם ישמעו קולות מצדדים אחרים יתפעלו לומר שיש עוד כח ח"ו, ע"כ נצרך לשמיע קולות מכל הצדדים וכולם יסכימו כי אנכי ה' אלקיך, והבן. ולהגיד בא שיש כח באמונת התורה

לסתור דעת כופרים ומי שרגליו עמדו על הר סיני יכול לעמוד נגד כל הרוחות שבעולם.

(שם)

~ הנעימות והערבות הוא שורש בתורה ~

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. בגמרא שבת (דף קה.) אנכי נוטרקין א'מירה נ'עימה כ'תבית י'הבית, פירוש נעימות דיבורו ית"ש, וכדכתיב נפשי יצאה בדברו כו'ושפתותיו מור עובר, דקאי על נתינת התורה כדאיתא בגמרא (שם דף פח:), וצ"ל דכל זה נכנס לכתב תוה"ק, כמו שאמרו "כתבית יהבית", ועל כן הלומדה מרגיש בנעימות הלזו, נמצא כי שורש תוה"ק היא הערבות והנעימות, וזה שאנו מברכים ומבקשים "והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו", היינו שנשיב דברי תורה עד שורשם, וזה שאומרים "ונהיה אנחנו וצאצאנו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה".

(שם)

~ גדר העמלות והמציאה בלימוד התורה ~

בגמרא מגילה (דף ו:): "ואמר ר' יצחק אם יאמר לך אדם יגעתי ולא מצאתי אל תאמן לא יגעתי ומצאתי אל תאמן יגעתי ומצאתי תאמן", ויש לדקדק למה אמרו ר' יצחק בלשון "אם יאמר לך אדם", ולא כדרך הגמרא סתמא שכך וכך היא המדה, וגם יש לדקדק מה שקרא את התורה בלשון 'מצאתי', הרי אם ביגיעה תלוי אינה מציאה, וכמו מי שבונה בית ביגיעה רבה והבית קם, כלום זה מקרי מציאה? הרי ביגיעתו הגיע לו דבר זה?

אכן כן הוא, שהתורה היא גדר מציאה, כי מדרך הטבע אי אפשר לבשר ודם להשיג התוה"ק אשר היא למעלה מעולם העליון, וכאשר האריך בזה בדברים נפלאים הרמח"ל ז"ל בקונטרס דרך על חיים (בתחלתו): "כי התורה היא מציאות גבוהה בגבהי מרומים", עיי"ש, שהתוה"ק לא מושגת בשכל האדם, אלא מתנה היא ממנו ית"ש. וכן מבואר בגמרא סנהדרין (דף צט:): במה שדרשו עה"פ נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו הוא עמל במקום זה ותורתו עומלת לו במקום אחר", וכדפי' רש"י ז"ל שם: "תורה עומלת לו. שמחזרת עליו ומבקשת מאת קונה למסור לו טעמי תורה וסדריה וכל כך למה מפני שאכף שכפף פיהו על דברי תורה" עכ"ל, והוא כמו שנתבאר כי היגיעה הוא ענין בפני עצמו ותנאי בעלמא ובזה יש לבאר לשון הגמרא מגילה הנ"ל "אם יאמר לך אדם", שמחמת זה אנשים טועים, הרי אפשר שיגע ולא מוצא או שתמצא בלי יגיעה, כן אפשר טעות בני אדם, ועוד מיושב בזה כי התורה מציאה, ועל זה אמר ר' יצחק

שזה טעות, כי אע"פ שהאמת שהתורה אינה השגה בדרך הטבע, אבל כך אמר הקב"ה אדם לעמל יולד לעמלה של תורה, זהו חיובו, ודוקא אז נתנה לו המציאה, יגעת מצאת, שאז התורה מבקשת מאת קונה לגלות טעמי תורה.

~ יגיעת התורה לא רק בעצם הלימוד ~

ומהאי טעמא גדר היגיעה הוא גם מה שאין לו קשר להשגה, כדמצינו במנחות (דף ז.ו): "אבימי מסכתא איתעקרא איתעקרא ליה ואתא קמיה דרב חסדא לאדכורי גמריה ולישלח ליה וליתי לגביה [פירוש: למה שאבימי יטרוח לבא לר"ח, הרי היה לו לקרא לר"ח לבא אליו] סבר הכי מסתייעא מילתא טפיי", ופירש"י משום יגעת מצאת, הרי שיגיעת ההליכה גם כן מסייעת שיתגלו לו טעמי תורה. וכן הוא בספר לקט יושר מתלמיד התרומת הדשן (או"ח עמ' 39), שהיה בחור אחד מבית עשירים שעשה לו שולחן עגול שאפשר לסובבו ושם הניח כל הספרים הנצרכים לו לעיין, וסיבב את השלחן בעת לימודו, וכשסיפרו כן להתרוה"ד אמר שבחור זה לא יכול לזכות לתורה בדרך זה, שנקנית דייקא ביגיעה לקום ולחפש הספר ולהחזירו, והוא כאמור [וכן ידענו ממרן החזו"א זצ"ל שמסרו לו ילד יתום להיות לו לאפוטרופוס, והילד בא כל יום מהחדר, ונתנו לו לאכול, ואח"ז ציוה החזו"א שיחזור על לימודו, וכן בכל יום, ובהיותו עייף היה מנמנם על הגמרא, ושאלו לחזו"א מה תועלת בזה, מוטב שישחק קצת וילך לישון, ענה, לא כן דוקא זה אני רוצה שמרוב עייפות ישן על הגמרא], ולכאורה מה לו ליגיעה זו להשגת התורה, ורק כן הוא כאמור, תחלה יגיעה ועמל ואז זוכה לתורה.

(מתוך כת"י רבינו שליט"א)

* * *

פניני דיומא – תורה:

מרן הגאון רשכבה"ג ר' חיים עוזר זצ"ל מווילנא אמר בנאום הפתיחה באסיפת היסוד של ועד הישיבות כי תורתנו הק' איננה בור מקוה מים מכונסים שאפשר לסותמה, מקור מים וחיים הנה ואם אתה סותמו מכאן הוא פורץ לו דרך ממקום אחר וכמו שהתורה היא נצחית ולא תשכח מפּי זרעו כתיב, כן הוא עמנו המחזיק במעוז התורה נצחי הנהו וכל כלי יוצר עלינו ועל תורתנו לא יצלח.

(מתוך ספר חפץ חיים על התורה פרשת נשא בהגהות 'מעשי למלך')

סיפר המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א (ראש חבורת נחלת יעקב פעיה"ק ירושלים תובב"א): עובדא שמעתי מאחד מזקני ירושלים של מעלה עובדא דהוי אצל מרנא הג"ר

עקיבא אייגער זי"ע שפעם אחת הגיע לווילנא ומלמד אחד ביקש שיבוא לבחון את התלמידיו על תלמודם, ואכן רעק"א הגיע לבוחנם ובסיום הבחינה הקשה להם קושיה עצומה ואף אחד מהתלמידים לא ידע לתרצו מלבד תלמיד אחד שהשיב תירוץ נפלא על קושייתו של ר' עקיבא אייגער ובכך סיים ר' עקיבא אייגער את הבחינה והילדים יצאו לשחק בהיות שהגיע שעת ההפסקה, והנה המלמד ראה כיצד ר' עקיבא אייגער זי"ע נשאר על מקומו ובוכה, ובראות המלמד כזאת נבהל מאד ושאל את רעק"א וכי איזה פירצה או חולשה ראה הרב בכיתתי שעליה בוכה הרב, ור' עקיבא אייגער השיבו אף אני בילדותי תירצתי גאונישע תירוץ זה על קושיא זו, אמנם אחר שתירצתי תירוץ זה רקדתי הרבה זמן מרוב שמחת התורה, לעומת זאת ילד זה רואה אני שאחר שתירץ תירוצו הנפלא לא שמח שמחה מיוחדת, ועל כן בוכה אני שעם מהלך כזה של העדר שמחת התורה "וועט קיין תלמיד חכם נישט וואקסן פון איהם", וממילא בכיה גדולה היא שמגאונישע קאפ כזה לא יצמח כלום, וסיפר אחד שהכיר את אותו ילד בזקנותו, שכדברי ר' עקיבא אייגער זי"ע כן היה, שהילד גדל להיות "א כפול שמונה דיגע עם הארץ" כיון שמעיקרי האופנים לגדול בתורה הוא שמחת התורה, והגדרת חז"ל הקדושים ידועים שלומדי תורה יש להם שמחת התורה כזה ששמחים על כל טיפה וטיפה של תורה כאילו לא טעמו טעם מים מימיהם".

(מתוך קונטרס 'מאמרי חיזוק' שע"י חבורת נחלת יעקב - פרשת במדבר תש"פ)

* * *

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "וגילו ברעדה"

[מתוך ספר בית אב שיחות לשבועות]

ליכנס למחנה שכינה באימה" עכ"ל, ובמשה רבינו מדובר כאן, ומכל שכן שאר ישראל, כמה צריך לשים לבו שיקבל התורה באימה ויראה.

וזה פירוש "ארץ יראה ושקטה מקודם יראה ואחר כך שקטה" כדאיתא **בשבת** (דף פח.) יעו"ש ברש"י שקטה במתן תורה. ולמה באמת לא ניתנה התורה מיד, ועמד עולם בנס עד מתן תורה? י"ל היא הנותנת, שהוצרכה היראה הלזו שתוקדם למתן תורה, ובמתן תורה גופא שם בגמרא שעל כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה חזרו לאחוריהם י"ב מיל, ופירש"י מרוב פחד, כי הפחד הזה הוא תנאי לקנין תורה.

ואם כי התורה בשמחה דייקא, והדברים שמחים כנתינתן, אבל צריך שתהיה גילה זו מתוך רעדה,

ימי הגבלה הם ימי הכנה למתן תורה, הנה ביוה"כ אנו יודעים גדר ההכנה שאנו מחוייבים בימים שלפניו, להתמלא יראה ופחד מיום הדין הבא - "זוחלים ורועדים מיום בואך" כלשון הסליחות, ואילו בימי הכנה לשבועות אין לנו דברים ברורים. אמנם חז"ל בגמרא גילו לנו גדר ההכנה כמו בימים שלפני יוה"כ, **דבגמרא יומא** (דף ד:) למדים ז' ימי פרישה של כהן גדול מימי ההכנה למתן תורה, דאיתא שם: "ר' מתיא בן חרש אומר לא בא הכתוב אלא לאיים עליו [על מרע"ה] כדי שתהא תורה ניתנת באימה ברתת ובזיע שנאמר עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה", ופירש"י: "לאיים עליו. הוא נמי סבר לה כר' יוסי הגלילי דפרישה למשה ולהבדילו מבני אדם שתחול עליו אימה בהיותו לבדו יבין וישים לבו

ככתוב וגילו ברעדה, ויעויין מה שכתבנו בבית
אב שיחות פרשת במדבר (מאמר א) בביאור הגמרא
דסוטה (דף לה). שטעה דוד המלך בנשיאת הארון
מפני שקרא לתורה זמירות שנא' זמירות היו לי
חוקיך, אע"פ שהאמת כן הוא, התורה זמירות
ושמחה, וכמו שאמרו חז"ל (הובא ברמב"ם פ"ג
תלמוד תורה הי"ג) "רנה של תורה", אבל צריך
שתוקדם היראה ואפשר דוד באותה שעה לא
הזכיר את היראה והאימה, והוא שנאמר שם אחר
מעשה הארון שם שמת פרץ עבור זה, וירא דוד
את ד' ביום ההוא [ויעויי"ש בדברינו משנ"ת
בשייכות הדברים לנשיאת הארון].

והוא דאיתא שם התביעה אל אנשי בית שמש
שכשעבר הארון לפנייהם היו קוצרים, במקום
ליפול לפני הארון בפחד ויראה, יש לפרש ענין
'קוצרים' שאומר כאן עפ"י מש"כ הזורעים
בדמעה ברנה יקצורו (תהלים קכו. ה.), שהם רק
קוצרים היו, ברינה, לפני הארון ולא הקדימו
לרינה זו בחינת זורעים בדמעה, אימה ורעדה,
וגילו ברעדה כתיב, ורעדה זו היא ההכנה לקבלת
התורה.

אולם יחד עם הרעדה והאימה מצינו שהתורה
נקנית דייקא מתוך שמחה, וכדכתיב (שם יט. ט.)
פקודי ד' ישרים משמחי לב, ואמרו במדרשים
שהדברים צריכים להיות שמחים, ובישיבת
ביהמ"ד שמחה מתחדשת להקב"ה, וכדאיתא
במשנה (אבות פ"ו מ"א) הלומד תורה לשמה משמח
את המקום משמח את הבריות, וכן היה במתן
תורה "עליונים ששו ותחתונים עלזו", וסוד הדבר
כיון שית"ש עוז וחדוה לפניו תמיד, ואין השכינה
שורה אלא מתוך שמחה, והעוסק בתורה שכינה
שורה עליו כדאיתא במשנה אבות (פרק א), ואמרו
בגמרא שבת (דף ל.) שבעת חינוך ביהמ"ק הכל
היו שמחים שנהנו מזיו השכינה, ולא עוד אלא
ששורש התורה והשפעתה מלפניו ית"ש, כי הוא
יתן חכמה ומפיו דעת ותבונה, והוא דאיתא בנפש
החיים (שער ד פרק יד) "וגם העולמות והבריות
כולם הם אז בתדוותא יתירתא ונהירין מזיו
העליון השופע עליהן ממקום שורש עליון של
התורה" וכו' עיי"ש בלשונו הנפלא.

והוא ביאור הפסוק "עבדו את ה' בשמחה באו
לפניו ברננה: דעו כי ה' הוא אלקים הוא עשנו
ולא אנחנו עמו וצאן מרעיתו: באו שערינו בתודה
חצרתיו בתהלה הודו לו ברכו שמו" (תהלים ק. ב -
ה), כי דייקא הידיעה שה' הוא אלקים ולפניו
עומדים, הוא שורש עבודת ד' בשמחה. והוא
דאיתא בגמרא ברכות (דף ל:): "אביי הוה יתיב
קמיה דרבה חזייה דהוה קא בדה טובא אמר וגילו
ברעדה כתיב א"ל אנא תפילין מנחנא", פי' כיון
שתפילין בראשו מעידים לו כי ד' הוא אלקים,
וע"כ בעמידתו לפניו ית"ש הוא מתענג על ד',
ומתמלא שמחה.

ולכן לימודה של תורה מביאה שמחה, כאמור
בלשון המשנה הנ"ל הלומד תורה לשמה משמח
את המקום משמח את הבריות, ויש לדייק לשון
הרמב"ם בסוף הלכות לולב, וז"ל: "השמחה
שישמח אדם בעשית המצוה ובאהבת האל שצוה
בהן. עבודה גדולה היא", משמעות דבריו
שעיקרה של שמחה זו מצד שהקב"ה צוה את
המצוה הלזו ומאהבתו ית"ש, היינו שהשמחה
מחמת התורה ולימודה שורש המצוה, והיא
השמחה לפניו.

ויש לפרש בזה לשון המדרש (שיר השירים רבה שיר
השירים פרשה א עמ' ח) על הפסוק זה היום עשה ד'
נגילה ונשמחה בו, איתא במדרש: "נגילה
ונשמחה כך רבי אבין פתר זה היום עשה ה' נגילה
ונשמחה בו אמר רבי אבין אין אנו יודעין במה
לשמוח אם ביום אם בהקב"ה בא שלמה ופירש
כך בהקב"ה כך בישועתך כך בתורתך כך
בירתך", פי' אין השמחה מצד עצם היום להיות
בו בשמחה, אלא תהיה השמחה בו ית"ש, והוא
שמחמת התורה דהוא ואורייתא חד, כך
ובתורתך.

והוא פירוש מעשה דבן עזאי המובא במדרש (שיר
השירים רבה על פסוק א. י.) שהיה האש סביבו, אמרו
כלום במעשה מרכבה אתה עוסק, והשיב להם:
"הייתי יושב וחורז בדברי תורה, ומתורה
לנביאים, ומנביאים לכתובים והיו הדברים
שמחים כנתינתן מסיני והיו ערבים כעיקר
נתינתן", כי בעלה של תורה הוא עוסק, הם

דיבוריו ית"ש ששרשם במקום חדוה ושמחה לפניו.

ולשון המדרש בשיר השירים שם "והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני והיו ערבים כעיקר נתינתן", כי הערבות והנעימות של עיון התורה מעורר את השמחה, כדאיתא בגמרא שבת (דף קה.) אנכי נוטריקון "אמירה נעימה כתיבת יהבית".

והיא הבקשה לערבות התורה "והערב נא ד' אלקנו את דברי תורתך בפנינו וכו' ונהיה כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה", נמצא כל הנאמר בדברינו בבקשה הקצרה שבברכת קרי"ש שהיא ברכת התורה "ויחד לבכנו לאהבה וליראה את שמך", הה"ד וגילו ברעדה.

* * *

משלחנו של רבינו:

עובדות מאליפות על גדולי ומאורי ישראל בגודל חשקת התורה ועמלה – מלוקט מספריו וכתביו של מרן רבינו שליט"א:

❖ **ראש הקהל של פעם:** מסופר מרבינו בעל הב"ח זי"ע שהיה רב בעיר, ופעם בבוקר באו אליו ראשי הקהל לפטרו ממשרת הרבנות וטענתם בפיהם כי ראו אמש אחר חצות הלילה נכבה נרו בבית סימן שלא למד ואינו ראוי לרבנות... עד שפייסם הב"ח באמרו כי לא הרגיש בקו הבריאות...

(מתוך ספר בית אב שיחות לשבועות)

❖ **מה לך כסף:** מסופר מרבינו בעל הטו"ז זי"ע כשעבר בעיר חותנו (הב"ח) לשבות שם, והב"ח השתעשע עמו כל עש"ק, וביום שב"ק לא דבר עמו מאומה, ושאלו הטו"ז במוצ"ש על מה ולמה הקפיד עליו, ענה לו כי לפני שבת נתן לו חפצי מוקצה לשמירה וראה שיש לו כיס של כסף הרבה, עם כזה אינו רוצה עסק... והסביר לו הטו"ז כי הוא בדרך לברלין לביקור רופא וזה הכסף של הקהל שנתנו לו להתרפא, ונתפייס הב"ח.

(שם)

❖ **תורה מתוך הדחק:** רבינו בעל הפמ"ג זי"ע מלמד עני היה, ובאין לו עבור הוצאות לנייר כתב חידושי על הקיר וממנה העתיקום המדפיסים. כיוצא בו, רבינו בעל הקצות זי"ע, מפני גודל הדחקות שלו, קרש על חביות שימש לו כשולחן, ובחורף למד במטה מרוב קור, ולפעמים נגלדה הדיו בעטו באמצע הכתיבה והוצרך לחמם העט תחת הכר...

(שם)

❖ **במיעוט תענוג:** רבינו בעל השאגת אריה זי"ע בעת גלותו התאכסן אצל בעל הפני יהושע זי"ע, והציעו לו מטה לישון בלילה ובבקר מצאו הפנ"י שהשאג"א ישן על הספסל, והתפלא ע"ז, וענה לו השאג"א עלי אין להתפלא אלא על כבוד תורתכם אני מתפלא כיצד אפשר לשכב במטה מרופדת ולדעת ללמוד כ"כ הרבה...

(שם)

❖ **במיעוט שינה:** על הגר"י סלנטר זי"ע אומרים שלא היה לו זמן שינה כלל אלא למד עד אפיסת כח, ואז שכב וחזר ללימודו חוזר חלילה, וכיוצא בו, **מִרְן הַחַת"ס זי"ע** היה ישן ב' שעות בלילה [ושעה ביום] בלבד!

(שם)

❖ **מרבה זכויות:** מִרְן הַמַּהר"ל דִּיסקִין זצ"ל בעוצם חריפתו ועצמת גאונותו, ספרו לי זקני ירושלים שהרבה פעמים באמצע לימודו אם נתקשה באיזה דבר ולא מצא תירוץ מניח את הדעת, היה קם ומשליך פרוטה לקופת רבי מאיר בעל הנס.

(שם)

❖ **ביטול הרצון בתורה:** פעם שאל אותי דודי הצדיק רבי עמרם זצ"ל מה הנך עושה, אמרתי לו אני לומד, ענה גם בלימוד התורה צריך לקיים בכל נפשך!

(שם)

❖ **תפלה לתורה:** סיפר לי הגאון רבי מאיר קרליץ זצ"ל אחיו של מִרְן הַחַזוֹן אִישׁ זצ"ל, שבימי נעוריו של החזון איש, נדמה שכבר היה מן המופלגים, שהיה לומד יומם ולילה עם החברותא בחדר של מרתף הבית ובאמצע הלילה היו רגילים לשמוע מהם קול בוכים של תהילים, שיר המעלות ממעמקים וכו', והוא כשנתקשו בהבנת תוספות או רמב"ם היו אומרים בתהילים שד' יאר עיניהם...

(מתוך ספר בית אב שיחות פרשת במדבר)

❖ **שקיעה בלימוד:** זכורני מלמדי בישיבת לומז'א בפתח תקוה, שלמדו בשקידה רבה, אולם היה אז בזמן שהרשע הגרמני ימ"ש החליט לכבוש את ארץ ישראל וכבר עמדו החיילים עם הגענעראל ליד גבול הארץ, והפחד היה נורא, וכל הארץ רעשה מתפללות וצומות, ועשו הקפות עפ"י המקובלים ותקיעת שופר וצומות, ור"ל כבר הכינו מקומות קבורה במקומות הרבה וכו', ופתאום קרה נס גדול דהרשעים הגרמנים היה להם חזית אחרת במלחמה עם רוסיא, והם התגברו על הגרמנים שהוצרכו לברוח וצוה אותו רשע שהגענעראל הגדול שהיה בגבול אר"י יבוא מיד לגבול הרוסי, ונתבטלה ההתקפה על אר"י, וא"י נשבה לרחבה. והנה באותה התקופה כשלמדתי בישיבת לומז'א בפתח תקוה היו כמה בחורים שהיו כל כך שקועים בלימוד עד שלא ידעו כלום מכל הצרה, ורק בשעה שהמשגיח מו"ר הגה"צ רבי אבא (גרוסבארד) זצ"ל אמר בשיחה שבח והודאה רבה על הנס הגדול שאלו מחבריהם "מה נס קרה כאן", ורק אז נודע להם על הצרה ונס שהיה...

(שם)

❖ **התורה היא אש:** פעם אמר מִרְן (הגר"ז מברסק) זצ"ל כלפי מי שרוצה לפלפל ולחדש דברים בלתי נכונים: "תורה איז נישט קיין וואטע וואס מען קען דרייען און קוועטשען ווי ס'ווילט זאך - תורה איז פייער און אויב מען קוועטשט פארברענט מען זיך..."

(מתוך דרשת 'כל נדרי' שנת תשמ"ט לפ"ק)

❖ **התורה היא חיינו:** ואזכיר מעשה שראיתי בספר, שגדול אחד - שמעתי שהיה זה הקדושת לוי - היה ביוה"כ אורחו של בעל הישועות יעקב, והוא עבר לפני התיבה ועמד שם כל ליל ויום יוה"כ בעסק עבודת ש"ץ ובמוצאי יוה"כ בא לבית הישו"ע ואמר שמרגיש חולשה בלב וזקוק להחיות עצמו, הרבנית מהרה למטבח להביא כוס תה, אבל הישוע"י מיהר לשים לפניו גמרא סוכה,

והאורח העמיק בלימודו כמה שעות ולבסוף אמר החייתנו, ואל התה לא שעה כלל... כי כך הבין הישוי"ע משמעות 'להחיות עצמו', שרצונו ללמוד גמרא, שכבר עברו כ"ד שעות בלי לימוד. אינני אחראי על אמיתות המעשה שהיה, אבל גדר הדבר ודאי נכון שזוהי מציאות חיים אמיתית...

(מתוך דרשת 'כל נדרי' שנת תשנ"ג לפ"ק)

* * *

משלחנו של רבינו:

רשימות ממרן רבינו שליט"א בהנהגת אמירת תהלים אצל רבותיו נבג"מ:

* * *

❖ פעם אמר לי מרן (הגרי"ז מבריסק) זצ"ל: מיר האבן א דיאמאנט, דאס איז תהלים".

(מתוך ספר בית אב על התורה - פרשת בשלח)

❖ בעת צרת ישראל אמר מרן זצ"ל לומר "למנצח יענך". ומרן החזו"א זצ"ל אמר לומר מזמור "יושב בסתר". ואדמו"ר (מוהרי"ץ דושינסקיא) זצ"ל אמר לומר מזמורי נ"ז, נ"ח, נ"ט [למנצח אל תשחת].

(שם)

להשקות צמאי חסדך

לרבים השואלים, הננו לפרסם שלעת עתה ניתן להוריד

הגליון בשלשה אתרים דלהלן:

- "דרשו": www.dirshu.co.il / הורדת עלונים
- "אידיש ווינקעל": yiddishevinkel.com/archives/weekly
- "לדעת": www.ladaat.info/gilyonot / עלונים

כמו כן ניתן להרשם במערכת ה'פניני' על מנת לקבלו במייל שבועי, כתובת המייל של

המערכת היא: gilyonhoromoh@gmail.com

מזלא טבא

ברכת מזל טוב לידידנו החשוב, הרב הגאון המופלג, רודף צו"ח, מקבל

את פני כל אדם בסבר פנים יפות

מוה"ר ר' אליעזר שלעזינגער שליט"א

בן הרה"ג ר' שלמה שליט"א - מאנסי, ונכדו של הגאון רבי ישעיה יחיאל שליט"א - רב

דק"ק 'שערי תפלה' נ.וו. לונדון יצ"ו

לרגל הולדת בנו בשעטומ"צ

יה"ר שיוכה לראות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח שיחי' מתוך הרחבת הדעת, ולגדלו לתורה לחופה

ולמעשים טובים אמן!

אל תמנע טוב מבעליו...

היות שבדעתנו בס"ד להוציא לאור מאות מכתבים מכבוד עט"ר מרן ראש הישיבה שליט"א ששלח במשך השנים אל הכלל ואל הפרט, בדברי חיזוק ביהדות ולימוד התורה, וכן בעניני השעה שעמדו על הפרק, מסודרים וערוכים במיטב העבודה ובס"ד נכניס את זה במדור מיוחד בבית אב שיחות חלק שלישי ש"ל בס"ד בהמשך, לכן בקשתנו שטוחה לכל תלמידי וצאצאי מרן שליט"א די בכל אתר ואתר, כל מי שיש באמתחתו, או שיודע ממכיריו שיש להם תח"י, מכתב או מודעה מפרי עטו דמרן, שיתכן בזה תועלת לפרסמו לעיבור בני תורה, שיועיל בטובו לשולחו במייל למערכת פניני הרמה, ועי"ז יהיה בכלל 'מזכה את הרבים', ויתברך מפי עליון בכל הברכות.